

Flerspråklige barn i barnehagen

I de fleste barnehager i Norge finnes det barn og personale som snakker mer enn et språk. Tidlig og god språkstimulering er en viktig del av barnehagens innhold.

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 30.11.2023

Personalet har ansvar for å invitere alle barna med i språklige aktiviteter. Dette gjelder uansett alder, forutsetninger, språklige ferdigheter og hvilket morsmål barna har.

"Personalet skal bidra til at språklig mangfold blir en berikelse for hele barnegruppen, støtte flerspråklige barn i å bruke sitt morsmål og samtidig aktivt fremme og utvikle barnas norsk-/samiskspråklige kompetanse. "

[Rammeplan for barnehagen](#)

Språkmiljøet i barnehagen

Språkmiljøet i barnehagen handler først og fremst om hvordan barna og personalet samhandler og kommuniserer med hverandre. Språkmiljøet i mange barnehager legger best til rette for barna som allerede kan en del norsk. Personalet må derfor aktivt jobbe for å inkludere flerspråklige barn slik at de kan lære norsk eller samisk. Alle språkferdigheter et barn har er verdifulle for barnet.

Det er viktig å tilrettelegge barnehagehverdagen slik at alle barn blir inkludert i fellesskap og lek. Personalet kan bidra til at barn får felles opplevelser og utgangspunkt for lek, noe som kan skape trygge

og inkluderende rammer for alle. Dette er også avgjørende når barna skal tilegne seg nye språk.

Kompetansepakken "Flerspråklig barnehagemiljø"

Sammen med OsloMet har vi laget kompetansepakken "Flerspråklig barnehagemiljø».

Kompetansepakken er laget for å bygge opp under kollektiv kompetanseutvikling i barnehagen, og bidra til at de ansatte kan øke sin kompetanse på arbeid med et flerspråklig barnehagemiljø.

Kompetansepakken består av fagstoff, aktiviteter, filmer og lydfiler som dere kan bruke alene eller sammen i kollegiet.

Kompetansepakken tar for seg

- språkarbeidet i barnehagen
- å lære språk i barnehagealder
- språkmiljøet i barnehagen
- observasjon, vurdering og sen språkutvikling

[Kompetansepakke om et flerspråklig barnehagemiljø](#)

Personalet som språkmodeller i barnehagehverdagen

Barn lærer språk i samhandling med andre barn og voksne. Personalets innsats er viktig for barns språkutvikling. En dag i barnehagen består av en rekke hverdagssituasjoner der barna kan bruke språket aktivt.

I et godt språkstimulerende miljø bruker personalet språket i samspill med barna hele dagen. Det meste og viktigste av språkstimuleringsarbeidet i barnehagen skjer gjennom hverdagsaktiviteter, som måltid og lek. Personalet skal legge til rette for språklig samhandling barna imellom.

Personalet er språkmodeller for barna. Å være en god språkmodell handler først og fremst om å ha gode relasjoner. Gode språkmodeller må være interessante å snakke med. Det beste er å følge barnas interesser, og utforske områder som barna er interessert i. Det å oppleve noe felles og sammen, slik som turer, bøker eller film, kan gi samtalene nytt og felles innhold. Barn trenger språkmodeller som tør å utforske og uttrykke seg på andre språk enn norsk. Det kan åpne for en nysgjerrighet for språk og ønske om å lære flere språk. Barn som vokser opp med et annet språk enn norsk eller samisk hjemme, har behov for språkmodeller som er i samme språksituasjon

Lær mer om språk i barnehagen

Veileder: Språk i barnehagen – mye mer enn bare prat

Et inkluderende og mangfoldig språkmiljø

I rammeplanen står det at personalet skal bidra til at språklig mangfold blir en berikelse for hele barnegruppen. Et sted å starte kan være å skaffe seg en oversikt over hvilke språklige ressurser personalgruppen har, og hvordan barnehagen kan utnytte disse på best mulig måte for at barna skal være omgitt av et godt språkmiljø.

Hvor mange språk snakker dere i barnehagen? Hvor mange barn har mulighet til å møte voksne som snakker deres eget morsmål? Ved å skaffe dere en oversikt over dette har dere gode muligheter for å skape et inkluderende språkmiljø i barnehagen.

Film: Språklig mangfold

I filmen under forteller Veslemøy Rydland, professor ved institutt for pedagogikk ved Universitetet i Oslo, om at barnehagens arbeid er svært viktig for barnas norskspråklige utvikling.

Samisk

Samiske barn har en lovfestet rett til å sikre og utvikle sitt språk og sin kultur i barnehagen. Innholdet i barnehagetilbudet til samiske barn skal tilpasses barnas samiske bakgrunn. Dette innebærer at samiske barn og foreldre har rett til å forvente at personalet har kjennskap til og legger vekt på at også den samiske kulturen skal være en del av barnehagens innhold.

Norsk og samisk er likeverdige språk. Samiske språk er i en sårbar situasjon og samiskspråklige barn har behov for spesiell beskyttelse av sin flerspråklige utvikling. Samiske barn har en lovfestet beskyttelse av sine språk, og samisk står derfor i en særstilling i forhold til andre språk i barnehagen.

Samiske barnehager

Samiske barnehager skal fremme barnas samiskspråklige kompetanse, styrke barnas samiske identitet og videreføre samiske verdier, samisk kultur og tradisjonskunnskap. I samiske barnehager er samisk hovedspråk.

[Rammeplan for barnehagen](#)

Andre barnehager med samiske barn

Samiske barn i barnehage skal få støtte til å bevare og utvikle sitt språk, sin kunnskap og sin kultur uavhengig av hvor i landet de bor.

[Rammeplan for barnehagen](#)

Andre nyttige ressurser

[Samtaleguide om barnets morsmål](#)

[Veileder om flerspråklig arbeid i barnehagen \(NAFO\)](#)

[Språkløyper](#)

Bruk av tolk i barnehagen og skolen

Hvordan få flere minoritetsspråklige barn til å gå i barnehagen?

Tilskudd med direkte tildeling

Relevante artikler fra Vetuva

Mer enn brunost og ski

Når barnet har et annet morsmål

Å lese bøker betyr mykje for språkutviklinga

Har aldersblanding noe å si for barns språkutvikling?

De yngste barna får lite støtte på læring og språk